

Nom _____ Data _____

Burundi: junts tornem a començar

Un tros de terra, aquest és el principal anhel. En un país eminentment agrícola, on l'orografia dibuixa un paisatge ondulat, marcat per nombrosos turons, algunes muntanyes i planes, i banyat per les suaus ribes del llac Tanganika, tenir una parcel·la de terra a la província de Makamba, al sud de Burundi, on treballar, pot significar escapar de la fam, assentar-se, tornar a començar. Per a les nombroses famílies que tornen a les seves comunitats, aquest és l'objectiu. La guerra civil del 1993, que va sacsejar el país durant més de deu anys, va causar milers de víctimes, desapareguts i refugiats, i va llegar als burundians unes condicions socioeconòmiques molt difícils.

El procés de pau i la reconciliació, iniciat el 2001 i culminat el 2005, han afavorit el retorn lent però progressiu de refugiats i desplaçats interns que, a poc a poc, es reinstal·len a les seves comunitats, situades als nombrosos turons que configuren el paisatge burundià, per reprendre les seves vides i seguir endavant. «Vam tornar perquè vam veure que finalment arribava la pau, i perquè en un altre lloc no hauríem tingut cap possibilitat en no disposar de terra per conrear», explica Isidonie Nahimana, una camperola que va tornar a Buga, el seu turó, el 2005, després de passar sis anys en un camp de desplaçats. S'estima que, des del 2002, han tornat 350.000 persones refugiades a Tanzània.

La tasca no és fàcil. Burundi és el segon país africà amb més densitat de població per quilòmetre quadrat, la terra és escassa i no és tan generosa com temps enrere. A això s'hi suma una important reducció del bestiar i unes condicions climatològiques adverses. Aquestes circumstàncies converteixen la seva població en molt vulnerable, sobretot, nutricionalment. «Quan vaig arribar el 2004 vaig començar a conrear la terra, però passàvem gana», recorda Maurice Ntarambirwa, que va tornar al turó de Mugumure des de Tanzània, on va fugir el 1993.

La tasca d'acció humanitària que portem a terme en aquesta regió està aconseguint que famílies com la d'Isidonie i la de Maurice comencin a entreveure un futur millor. El nostre programa, iniciat el 2006, està aconseguint incrementar la producció i millorar la seva alimentació, a través de la pràctica de tècniques agrícoles i ramaderes dissenyades per augmentar la fertilitat de la terra i recuperar la pèrdua d'animals que van patir durant el conflicte. M'ho explica Maurice, que assegura: «Abans no veia el meu futur, però ara tinc una vaca, arbres fruiters i eines per conrear la terra, i estic convençut que guanyaré diners amb els meus conreus.»

Burundi, amb una superfície una mica més petita que la de Galícia, no disposa de prou terra conreable per alimentar la seva població. Les causes són diverses, però principalment això és degut a la forta pressió demogràfica i l'excessiva parcel·lació de les explotacions, conseqüència del règim tradicional d'herència, segons el qual cada fill baró ha de rebre una part del terreny del seu pare. Això suposa un important obstacle per accedir a la propietat del sòl i un augment dels litigis territorials, sobretot, amb la tornada massiva de refugiats. La província de Makamba és, a més a més, la segona del país amb un nombre més elevat de repatriats. «Quan vaig tornar, la meua terra la conreava el meu oncle, que em va posar problemes per recuperar-la», m'explica Maurice, que haurà d'esperar que el seu pare torni de Tanzània per reclamar la propietat o que la Comissió de Terres, creada pel Govern per resoldre aquestes disputes, dictami a favor seu.

1. Completa aquestes informacions sobre Burundi.

- Continent: _____
- Relleu: _____

- Activitat econòmica principal: _____
- Inici de la guerra civil: _____
- Final de la guerra civil: _____
- País que ha acollit els refugiats: _____
- Data d'inici de la pau: _____

2. Digues si les afirmacions següents són certes (C) o falses (F).

- Burundi no disposa de prou terra per alimentar la seva població.
- Els refugiats van començar a tornar a partir de l'any 2002.
- El clima de Burundi és suau i benigne.
- Burundi és un país molt gran.
- En tornar a Burundi, molts es troben que la seva terra està en mans d'altres persones.

3. En què consisteix l'acció d'ajuda humanitària que duu a terme l'organització Intermón Oxfam a Burundi?

4. Explica com ha influït la intervenció d'Intermón Oxfam en la vida del Maurice.

5. Tria la resposta correcta.

- L'expressió «forta pressió demogràfica» significa...
 - a. ...que la gent exigeix tenir terra per conrear.
 - b. ...que hi ha molta població per cada quilòmetre quadrat.
 - c. ...que el Govern no deixa tornar els refugiats perquè ja hi ha massa gent.